

Soraya M.

Social undertrykkelse og kontrol Af Kirsten Köneke

Den kristne afbrænding af hekse og den islamiske stening af kvinder (og mænd) er begge straffemetoder, som man i dag ikke kan andet end tage stærkt afstand fra. Ikke desto mindre foregår stening stadig ikke kun i Iran som i denne film, men også i andre muslimske lande. Senest har provinsen Aceh i Indonesien d. 14/9 2009 vedtaget en lov, der tillader stening. Begge metoder har altid været - og er fortsat - først og fremmest rettet mod kvinder som et middel til at udøve social kontrol.

"Soraya M" er baseret på en bog af en kendt fransk-iransk journalist, Freidoune Sahebjam, som trods to dødsdomme (udstedt af iranske ayatollaher) nåede at blive 75, inden han døde i marts 2008. Han rapporterede fra Iran, Irak, Afghanistan, Tjetjenien og andre brændpunkter. Hans forfatterskab kan ses som et langt forsvar for kvinders og mænds ret til at leve et frit liv. På dansk er kun kommet bogen "De stenede hende", en sandfærdig beretning, som denne film nøje følger. Sahebjams sidste bog udkom i 2007 under titlen "Kom tilbage Muhammed, de er blevet vanvittige. En krønike over hverdagens islamiske barbari", en titel, han blev inspireret til af en graffiti på en mur i Afghanistan. Det er filmens styrke, at den ikke fremhæver religion som undertrykkende i sig selv, men viser hvordan religion misbruges i et lille, tilbagestående og isoleret samfund. Omvendt er det filmens svaghed, at det er for let at affærdige problemstillingen som noget, der netop kun foregår i sådanne samfund. Det er desværre virkelighed mange forskellige steder i verden.

Vi følger en voldelig ægtemand, der anklager sin kone (Soraya) for utroskab for på en nem måde at komme af med hende og gifte sig med en yngre. Da han har en klemme på andre mænd i samfundet, har han let spil.

Filmen viser i udpenslede detaljer selve steningen, og selv om man ved, at det er film, virker det meget stærkt. Ikke kun kvindens lidelser, men ligeså meget den nøje redegørelse for, hvem der kaster sten og hvornår - især hvordan faderen kaster de første sten og ægtemanden får Sorayas egne sønner til at medvirke. Det virker absolut troværdigt, at Mozhan Marnó, der spiller Soraya, blev meget påvirket af at medvirke i scenen.

Desværre er de gode lidt for gode og de onde lidt for onde og korrupte. Spillet og filmatiseringen er for unuanceret, selvom man har indforskrevet kendte kræfter som Jim Caviezel (der spillede Jesus i "The Passion of the Christ", 2004), men her er en journalist, der kommer til landsbyen, og Shoreh Aghdashloo (Oscarnomineret for "House of Sand and Fog", 2004) som samvittighedens stemme.

Filmen forsøger at vise menneskelige svagheder og den frygt, der bevirker, at det meste af landsbyen gribes af lynchstemning. Men personerne forbliver endimensionale prototyper. Denne journalistiske tilgang svækker filmen som drama. Alligevel er filmen værd at se og svær at glemme. "Soraya M." må betragtes som et socialt anklageskrift og et kampråb. Filmen er en væsentlig

påmindelse om en grusom og barbarisk straf. Man kan kun være enig i det forfærdelige, og vi ved godt (måske i modsætning til ved bogens fremkomst i 1990), at stening stadig er sørgelig aktuel.

Filmfakta

The Stoning of Soraya M. – USA 2009 – Instr. og manus: Cyrus Nowrasteh – Medv.: Shohreh Aghdashloo, Mozhan Marno, James Caviezel – 116 min. – Biografpremiere d. 23/10 1009 og på DVD d. 29/3 2010 – Udlejning / pressebilleder © Scanbox

Links

<http://www.cinemazone.dk/review.asp?id=7508&area=1>

<http://www.eyeforfilm.co.uk/review/the-stoning-of-soraya-m-film-review-by-amber-wilkinson>

<http://www.nytimes.com/2009/06/26/movies/26stoning.html>

<http://www.spiritualityandpractice.com/films/reviews/view/19152>

Spørgsmål til overvejelse og diskussion

- * Hvilke følelser efterlader filmen os med, hvad sætter filmen evt. i gang, hvad får den evt. os til at overveje at gøre?
- * Stening er en iøjnefaldende forbrydelse og modbydelighed, men ikke den eneste i filmen? Hvordan skal vi evaluere de øvrige umenneskeligheder, vi ser skildret?
- * Hvilke talsmænd viser filmen for de gode og de onde kræfter?
- * Også Det nye Testamente omtaler stening af kvinder? Hvordan er religionernes rolle i forhold til den forbrydelse? Hvor står det kristne evangelium?